

Bijlage 5:

Onderbouwing Programma cluster Groningen Oost 2020-2025

1. Achtergrond

Op 1 januari 2020 is in de regio Groningen en Noord-Drenthe een nieuw waterakkoord in werking getreden, waarin gemeenten, waterschappen en waterbedrijven in Groningen en Noord-Drenthe met elkaar hebben afgesproken om de samenwerking in de waterketen tot 2025 voort te zetten. In dat waterakkoord is afgesproken om de samenwerking in de clusters ook voort te zetten.

Het waterakkoord voorziet in een continuering van de samenwerking en de lopende projecten. De opgave ten aanzien van de financiële doelstelling voor 2020 is afgerond. De overige doelen staan nog overeind en vragen om nieuwe projecten en initiatieven. Daaraan zijn klimaatadaptatie en cybersecurity toegevoegd. In het programma 'Ons water centraal' zijn de afspraken en projecten vastgelegd. Deze raken aan de activiteiten in het cluster Groningen Oost, daarom moet het regionale programma goed worden afgestemd op dit programma voor het cluster Groningen Oost.

Het cluster Groningen Oost heeft een nieuwe vorm gekregen bij de start van 'Ons water centraal'. Er is vanwege de afname van het aantal gemeenten, als gevolg van gemeentelijke herindeling, gekozen voor het samenvoegen van de voormalige clusters Groningen Oost en Groningen Centraal. Het cluster zal in de periode 2020-2025 bestaan uit de gemeenten Midden-Groningen, de Kompanjie namens Veendam en Pekela, Oldambt, Stadskanaal en Westerwolde.

2. Argumenten

- a. De samenwerking in beide clusters heeft goede resultaten opgeleverd. De nieuwe uitdagingen uit het regionale waterakkoord krijgen ook hun beslag in Groningen Oost. Door het continueren van de samenwerking is daarom de komende jaren nog steeds winst te boeken.
- b. Activiteiten en projecten worden gezamenlijk uitgevoerd als dat leidt tot meer efficiency, doelmatigheid en betere inzet van kennis en capaciteit;
- c. De kwetsbaarheid van de individuele partners kan worden verkleind door kennis uit te wisselen en elkaar te ondersteunen bij ontwikkelingen, taken en projecten in het werkveld;
- d. Waar mogelijk kunnen gezamenlijk projecten en diensten worden aanbesteed;
- e. Bij de aanpak van de klimaatadaptatie kan samenwerking worden gezocht in het proces en kunnen we leren van elkaars ervaringen;
- f. De duurzame ontwikkeling van de uitvoering van de watertaken kan beter worden gestimuleerd;
- g. Gezamenlijk optrekken bij de vertegenwoordiging in de regio en in het land;
- h. Bij de deelname in de regionale samenwerkingsprojecten worden resultaten, inzet en ambities afgestemd.
- i. Ondersteuning en afstemming organiseren voor en na de invoering van de Omgevingswet. Hierbij staat het water centraal.

3. Evaluatie

De uitvoering van het programma van het voormalige cluster Groningen Oost lag goed op schema. Voortgang van het project meten en monitoren bepaalt de voortgang van een paar projecten van het cluster. Van de 10 projecten zijn er twee nog niet aan bod gekomen, die zijn als gevolg van beperkte personele capaciteit 1-2 jaar uitgesteld. Daardoor is vertraging opgelopen in de uitvoering van het gehele programma. Deze vertraging is niet wenselijk, maar het heeft geen acute negatieve consequenties.

De uitvoering van het programma van het voormalige cluster Groningen Centraal is recent geëvalueerd. Er is een nieuw programma opgesteld in het kader van het recente afvalwaterbeleidsplan. Dit nieuwe programma bouwt daar direct op voort.

4. Programma

Het programma kenmerkt zich door een verdeling in drie categorieën:

1. Communicatie en organisatie: Dit onderdeel omvat de coördinerende taak van de clustercoördinator en de kennisuitwisseling, innovatie en communicatie. Deze communicatie is in de eerste plaats intern gericht, binnen de zeven organisaties. Daarnaast richt het zich op gedrag en voorlichting richting inwoners en bedrijven.
2. Regionale projecten: Deze worden niet in het cluster uitgevoerd, maar hebben wel raakvlakken. Het opnemen van deze projecten in het programma heeft vooral tot doel om af te stemmen met lokale projecten en om gezamenlijk op te kunnen trekken in de regio.
3. Projecten Groningen Oost: Dit zijn projecten die in het cluster worden opgezet/ voortgezet met als doel meerwaarde uit samenwerking te halen.

Het programma is thematisch en dynamisch van opzet. Per jaar zal op basis van urgentie en aansluiting bij lokale en regionale ontwikkelingen worden besloten welke projecten uitgevoerd gaan worden. De planning, kosten en ureninzet zijn ter indicatie opgenomen. Het is de bedoeling om de inzet evenredig over de partijen te verdelen, zodat elke partij er per saldo voordeel van heeft.

5. Organisatie en financiën

De organisatie in het cluster Groningen Oost bouwt voort op de afspraken die regionaal zijn gemaakt in het programma 'Ons water centraal'. Binnen het cluster is Joost Gierman van de gemeente Westerwolde aangewezen als clustercoördinator. Het is zijn taak om de algehele voortgang in het cluster te bewaken en het cluster te vertegenwoordigen in het clustercoördinatorenoverleg van de regio Groningen en Noord-Drenthe.

Het waterteam is het uitvoerend orgaan van de samenwerking in Groningen Oost. In het waterteam zitten vertegenwoordigers van gemeenten en waterschap. Zij zijn verantwoordelijk voor het opstellen van dit programma, de uitvoering en het zo nodig bijstellen ervan. Binnen het waterteam worden taken verdeeld. De projecten worden verdeeld, waarbij steeds een of twee trekkers binnen het waterteam verantwoordelijk zijn voor een project.

Een manager uit het cluster maakt deel uit van de regionale regiegroep. Voor Groningen Oost is dat nu Koos Bogaerts van de gemeente Westerwolde maar er wordt nog gezocht naar een vervanger uit een andere gemeente. Er vindt 1-2 keer per jaar een bijeenkomst plaats van de managers in het cluster, waarin wordt teruggekoppeld over de voortgang van de projecten in het cluster en over de gang van zaken in de regionale samenwerking.

Er wordt jaarlijks een bestuurlijk overleg georganiseerd waarin de voortgang en resultaten van het programma worden besproken. Ook wordt het jaarprogramma voor het komende jaar dan besproken. Vanuit Groningen Oost is wethouder Bert Wierenga van Veendam lid van de Stuurgroep Waterketen.

De geraamde kosten van het programma, gesommeerd over vijf jaar, bedragen gemiddeld € 62.000 per jaar. Deze kosten worden verrekend op vergelijkbare wijze als de regionale kosten in het programma 'Ons Water Centraal':

Gemeente	Inwoners	Werkelijke bijdrage na verrekening	Verdeling tbv in te dienen nota's	Subsidie waterschap
Midden-Groningen	60.953	24,9%	31,1%	6,2%
Oldambt	38.075	15,6%	19,5%	3,9%
Pekela	12.245	5,0%	6,3%	1,3%
Stadskanaal	32.258	13,2%	16,5%	3,3%
Veendam	27.508	11,2%	14,1%	2,8%
Westerwolde	24.684	10,1%	12,6%	2,5%
Totaal inwoners	195.723			
Waterschap Hunze en Aa's		20%		
Totaal		100%	100%	20%

Percentages zijn afgerond op 1 decimaal. Inwoneraantallen zijn conform 'Ons water centraal'.

De kosten worden op basis van inwonertal voor 100% verdeeld over de gemeenten, die daarvoor 20% subsidie van het waterschap krijgen, die op zijn beurt ook weer wordt verdeeld over de gemeenten op basis van inwonertal. Niet in alle gevallen is er een belang van het waterschap. In dat geval wordt de verdeling in de vierde kolom aangehouden en subsidieert het waterschap niet.